

BÀI 32

ÔN TẬP VÀ KIỂM TRA PHẦN TIẾNG VIỆT (tiếp theo)

Bài tập

I – KIỂU CÂU : NGHI VẤN, CÂU KHIẾN, CẢM THÁN, TRẦN THUẬT, PHỦ ĐỊNH

Bài tập trang 138, SGK.

II – HÀNH ĐỘNG NÓI

1. **Bài tập 1**, trang 138 – 139, SGK.

2. **Bài tập 2**, trang 139, SGK.

III – LỰA CHỌN TRẬT TỰ TỪ TRONG CÂU

1. **Bài tập 1**, trang 139, SGK.

2. **Bài tập 2**, trang 139, SGK.

3. **Bài tập 3**, trang 139, SGK.

Gợi ý làm bài

I – KIỂU CÂU : NGHI VẤN, CÂU KHIẾN, CẢM THÁN, TRẦN THUẬT, PHỦ ĐỊNH

Có hai câu cầu khiến, hai câu trần thuật, hai câu nghi vấn và một câu cảm thán.

Hai câu cầu khiến đều mang ý nghĩa phủ định, trong đó có một câu không sử dụng dấu chấm than (nhằm tỏ ý "nhẹ nhàng khuyên bảo").

II – HÀNH ĐỘNG NÓI

1. Mục đích bài tập này là xác định kiểu hành động nói dưới hình thức của những kiểu câu khác nhau. Các em cần nêu rõ câu nào thể hiện hành động nói nào và hành động nói đó thuộc kiểu nào trong những kiểu đã học.

2. Mục đích của bài tập này là luyện tập diễn đạt hành động nói bằng những kiểu câu khác nhau. Sau đây là gợi ý về một cách viết khác câu (d), em có thể tìm thêm cách diễn đạt khác.

(d) → (d') *Không nộp sưu ngay thì liệu mà có giữ được cái nhà này không ?*

Câu này có hình thức của kiểu câu nghi vấn, nhưng trong tình huống này cũng diễn đạt được hành động "đe dọa".

III – LỰA CHỌN TRẬT TỰ TỪ TRONG CÂU

1. Mục đích của bài tập này chỉ là khai thác những khả năng sắp xếp trật tự từ trong một câu cụ thể. Sau đây là một ví dụ, em có thể tìm thêm ví dụ khác.

*Chị Dậu bung một bát [cháo] lớn, **rón rén** đến chỗ chồng nằm.*

2. Mục đích của bài tập này giống bài tập trên, nhưng cho thấy thêm sự hạn chế của việc thay đổi trật tự từ do ý nghĩa của từ ngữ trong câu quy định. Ví dụ :

*Anh Dậu **hoảng quá**, vội để bát cháo xuống phản và lăn đùng ra đó, không nói được câu gì.*

3. Cụm từ *hoảng quá* đứng đầu câu làm rõ được tính chất bất ngờ, không chờ đợi, do đó mọi hành động tiếp theo của anh Dậu có tính chất không chủ ý, cũng tức là anh không còn tự điều khiển được mình. Mặt khác, cách viết này cũng phản ánh được trình tự thời gian của các sự kiện : hoảng hốt trước, các sự việc khác diễn ra sau.

Đặt *hoảng quá* vào sau *anh Dậu* là làm mất đi khả năng diễn đạt nói trên và cũng do đó mà có thể tạo ra tính ít chân thực trong các hành động tiếp theo của anh Dậu.